

Marraskuun 23 päivänä 1917.

Suomen Senaatille

N° 90.

Suomen Senaatille osotetulla kirjella vi-
mekuluneen Kesäkuun 1 päivästä Pankki-
valtuusmiehet sen johdosta, että monenker-
taisesti tavallista isomman setelimäärän
liikkeessäolo vaikuttaa turmiollisesti maan

rahalaitokseen, jota paitsi paperirahan lisätty liikkeelle laskeminen saattaa viedä suuriin tappioihin, jos luottamus tähän rahaan häviää, katsoivat välttämättömäksi ryhtymisen sellaisiin toimenpiteisiin että liikkeessä olevain Suomen Tankin setelien määrä ei enään pääsisi nousemaan ja että setelistö saataisiin vähenemään. Tämän päämäärän saavuttamiseksi olisi Tankkivaltuusmiesten mielestä Suomen valtion hankittava vähintään 200 miljoonan markan suuruisen kotimainen laina ja ostettava täten saamallaan varoilla Suomen Tankilta venäläisiä valuuttaobligationeja. Eduskunnalle annettiinkin kesäkuun 26 päivänä asiasta Tankkivaltuusmiesten aloitteen mukainen esitys ja Eduskunnan valtiovarainvaliokunta heinäkuun 14 päivänä pidetyssä miehistinnössään ehdotti Eduskunnan päätettäväksi, että Eduskunta valtuuttaisi hallituksen otamaan Suomen valtion nimeen ja laskuun 200,000,000 markan suuruisen lainan, käytettäväksi Suomen Tankin aseman vahvistamiseksi tavalla, josta hallitus, sovittuaan asiasta Suomen Tankin hallinnon kanssa, tarkemmin määräisi. Eduskunnan suuri valio-

kunta niinkään puolsi valtiovarainvaliokun-
nan ehdotusta, mutta sen johdosta että Venä-
jän väliaikainen hallitus väkivaltaisesti ryh-
tyi Eduskunnan työtä estämään, ei Edus-
kunta ole voinut asiaa loppuun käsitellä.
Tämän lisäksi on mainittava, että Edus-
kunnan hyväksymässä pankkivaliokunnan
mietinnössä N:o 4a mainittu valiokunta niin-
ikään puolestaan yhtyi edellä mainittuun
Pankkivaltuusmiesten ehdotukseen.

Suomen Tankin tila on sen jälkeen
kuin Pankkivaltuusmiesten mainittu eh-
dotus tehtiin, suuresti muuttunut. Liik-
keessä olevien setelien määrä, joka tou-
kokuun 31 päivänä oli noin 557 miljoonaa
markkaa, oli lokakuun 31 päivänä
kohonnut noin 745 miljoonaan mark-
kaan, ja setelistön koko määrä oli sa-
mana aikana noussut noin 811 miljoonasta
markasta toukokuun 31 päivänä
1065 miljoonaan markkaan lokakuun 31
päivänä. Pankkivaltuusmiesten ehdotta-
man toimenpiteen merkitys ei niin ollen
enään Tankin asemaan tulisi olemaan
yhtä tehokas kuin alkuyaan olisi asian-
laita ollut. Myöskään ei aika toimenpi-

teen edellyttämän kotimaisen lainan otta-
miseen nähtävästi ole yhtä edullinen
kuin kesällä. Mutta toiselta puolen pi-
tävät Pankkivaltuusmiehet edelleen erit-
tään tärkeänä että ainakin enempi se-
telistöön kasvaminen saataisiin estetyksi,
mikä varmaankin tulee tapahtumaan,
jollei toimenpiteisiin sen vastustamiseksi
ryhdytä. Heinäkuun 16 päivänä Suo-
men Pankki kuten tunnettu sitoutui Pan-
kille nähtävästi edullisilla ehdoilla osta-
maan Venäjän hallitukselta 17 miljoon-
nan punnan (noin 475 miljoonan mar-
kan) edestä ulkomaista valuuttaa, vaih-
toehtoisesti Yhdysvaltain tai Isonbritan-
nian rahassa, ja tästä määrästä on tä-
hän päivään mennessä Pankille myy-
ty 284 miljoonan markan arvosta. Jat-
kuva tämän valuutan osto vaikuttaa suo-
rastaan setelistön lisääntyymiseen. Liik-
keessä olevien setelien määrän kasva-
miseen on myöskin omiaan vaikuttamaan
se 125 miljoonan markan valuuttalaina,
jonka eräs pankkiyhtiö aikettain on
hankkinut suomalaisille paperitehtaili-
joille, näiden hallussa olevien ruplana.

luottojen vaihtamiseksi Suomen rahaksi. To-
dennäköistä näet on, että tämä määrä suu-
reksi osaksi tulee otettavaksi yksityispank-
kien pano- ja ottotililtä Suomen Bankissa.

Suomen Bankin pano- ja ottotilillä
olevien varojen tavattoman isoa määrää,
lokakuun 31 päivänä noin 261 miljoonaa
markkaa, sekä jossain määrin ehkä myös
liikkeessä olevien setelien määrääkin pie-
mentämällä, vaikuttaisi aikaisemmin ehdo-
tettu 200 miljoonan markan laina nykyi-
sinkin varsin edullisesti pankin asemaan
vakinnuttaen sitä, sekä ehkäisisi jossain
määrin viime kuukausina jatkuvasti ta-
pattunutta liikkeessä olevien setelien mää-
rän kasvamista.

Siinä ehdotuksessa lainan ottamisesta
Suomen Bankin aseman vahvistamiseksi,
jonka Bankkivaltuusmiehet viime toukokuus-
sa tekivät, ehdotettiin että valtio kyseessä
olleella lainalla saamallaan varoilla ostai-
si Suomen Bankista n. s. valuuttaobligat-
sioneja. Suomen Bankin kannalta näyt-
tää kuitenkin suotavalta, että tässä koh-
den sikäli jätetään harkinnan varaa
hallitukselle ja Suomen Bankin hallin.

noille, että valuuttaobligatsioonien sijasta Suomen Pankki esim. luovuttaisi osan, ehkä puolet, lainamäärästä, ruhlissa sen kuussin mukaan, josta Suomen Pankki on ollut pakotettu ne vastaamaan. Kyseessä oleva laina olisi siis, kuten valtiovarainvaliokunta kesäkuussa ehdottikin, käytettävä Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi tavalla, josta hallitus, sovittuaan Suomen Pankin hallinnon kanssa, tarkemmin määräisi.

Edellä esitetyistä syistä Pankkivaltuusmiehet ovat pitäneet tarpeellisena kääntyä Senaatin puoleen pyynnöllä, että Senaatti ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että Eduskunta niin pian kuin suinkin mahdollista ottaisi uudelleen käsiteltäväkseen kysymyksen 200 miljoonan markan valtiolainan ottamisesta Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi.

N° 91.

Suomen Senaatille.

Maassa vallitsevan vaihtorahan puutteiden johdosta on Rahapajan johtaja Suomen Pankin johtokunnalle antanut pro-

memorian, missä ehdotetaan toimenpiteitä ki-
reäksi käyneen olotilan auttamiseksi. Tämän
ehdotuksen mukaan hopearahan valmistami-
nen jatkuisi niinkuin tähänkin saak-
ka, jota vastoin vaskirahaan nähden eh-
dotetaan olellisia muutoksia. Suomen
Pankin johtokunta on rahapajan johta-
jan ehdotusta puoltanut, ja ovat myöskin
Pankkivaltuusmiehet ehdotukseen yhtyneet.
Kun tämän ehdotuksen toteuttaminen kui-
tenkin edellyttää muutoksia voimassa
olevaan Suomen suuriruhtinajaan
rahasta Elokuun 9 päivänä 1877 annet-
tuun lakiin, pyytävät Pankkivaltuus-
miehet täten Senaatin toimenpidettä
esityksen antamisesta Suomen eduskun-
nalle siinä tarkoituksessa, että mainitun
lain allamainitut pykälät tulisivat saa-
maan seuraavan muutetun sanamuodon:

6 §.

Vaihtorahoja ovat kahden ja yhden mar-
kan sekä viidenkymmenen ja viidenkol-
matta pennin raha hopeata sekä kym-
menen, viiden ja yhden pennin raha ku-
paria tahi kupariseosta, ja on sellaista
valtiorahaa lyötävä etempänä säädetty-

jen perusteiden mukaan.

10 §.

Kymmeneen, viiden ja yhden pennin raha on lyötävä joko kuparista tai kuparisoksesta, joka valmistetaan 95 osasta kuparia, 4 osasta tinää ja 1 osasta sinkkiä.

Kymmeneen pennin rahan painon tulee olla 5 grammaa.

Viiden pennin rahan painon tulee olla 2.5 grammaa.

Yhden pennin rahan painon tulee olla 1 grammaa.

11 §.

Kymmeneen, viiden ja yhden pennin rahojen valmistettaessa sallitaan 2 prosentin poikkeus normaalipainosta niitä punnittaessa sadan markan erissä.

16 §.

Kulta-, hopea- tai kupari- tai kuparisoksesta valmistettu raha, joka kulumisen, leikkelyn, lävistämisen, lisäjuotoksen tai muun tahallisen vahingon kautta on tarvetta tai vähentynyt, on lakannut laillisesti käytettävänä rahana olemasta.

Rahapajan johtajan promemoria ja
Suomen Tankin johtokunnan Tankki-
valtuusmiehille sen johdosta lähettämä
kirje ohien liitteinä.